

U 8843/13

У К Р А І Н С Ь К И Й Р О Б І Т Н И К .

9

193

П р а г а .

Вересень 1930.

Ч. 5.

3299/43. Тусь.

Азія в огні. Нові вулкани повстання розпочинають свою чинність в Африці, на островах Тихого Океану. Повсюди несеться поклик: хочемо бути вільними націями, хочемо жити по своїй впадоби...

На європейському континентові хроничні економічні кризи. Безробіття зростає все дужче й дужче. Боротьба між працею й капіталом загострюється...

Доба напруженої боротьби. Слідкуємо за подіями а думками ливемо до українських робітників та селян. Україна і на сьогоднішній день по неволена, розділена, а люд її робітний упосліджений. По всьому світі піднімаються поневолені народи. Не можемо й ми світовій борні стояти десь осторонь, на боці. Хіба доля нашого народу не залежить від перемоги поневолених? Від здійснення ідеалів правди та справедливості?

І шаримо очима по лавах українських борців, яких пережита українська революція, здавалося, мусіла би загартувати в залізних лицарів... а бачимо часто і порожнечу... реакція. Неуспіх української революції пригнобив і зігнув постаті воєнків. Зневірря, байдужість причина всіх причин наш неуспіх в революції, який стався в наслідок того, що війна і революція захопили український нарід невідготованим, мало загартованим. Чи тепер ми приготівані і організовані?! Чи цей стан, в якому український люд перебуває не загрожує могилу майбутній українській революції? Чи сьогоднішній наш стан дозволяє надіятися на використання всіляких можливостей? Де ті легіони українського трудового населення що свідомі свого завдання, своїх ідеалів, своєї самостійної політики і боротьби, а впершу чергу свідомі своєї дійсної причини поразки? Хіба ще сьогодні різні "орієнтації" не роздирають тіло українського народу поміж його ворогами? Хіба не існує інспірації, ідеології, праці галіцьких селяробів і комуністів, що своїм існуванням своєю політикою підсилюють неволю своїх братів з Великої України. Гільшість селяне і робітників на Україні ненавидять московсько-совітську владу. Влада їх арештовує, засилає, розстрілює. Селяне саботують, хапаються за терор. А селяроби благословляють її, як найкращу для України владу в світі. Хіба нема вже "угодовців", які шукать ласки з Варшави? Яке солуче не порозуміння! Як і раніш Коли поруч повстання Киян, Полтавців проти негідного Денікіна існувало братання і угода з Денікіном цим катом українського народу. Так тепер поруч зі всенародним стражданням од Варшави існують шукачі легкого заробітку на "українській справі". і де гарантія що подібних розбіжностей не буде в майбутности? Кордони зро-

бери своє діло. Глукаємо в пітьмі національної неволі. Український нарід розгубив своїх братів і сестер, не пізнає і не розуміє один другого. Не має у нас не тільки соборности українських земель, а й найтяжче не має у нас соборности у думках і почуваннях. Не має у нас соборної політики, нема розуміння єдності народу. Всюди розділення. Одна частина України, бажаючи собі добра наносить братам по другий бік кордону рану. Так не мусить бути. Не може собі один нарід надавати одночасно собі багати добра і зла. "Західно-українці", "громадяне УСРР", "петлюрівці", "петрушенівці" все це те, що розбиває українську націю, а на місце неї ставить свій партійний чи гуртковий хутір. Це найдуже зло нашого часу: зрада єдності народу, всенациональності інтересів, тоб то: інтересів українського трудового населення: селян і робітників, які складають 94% української нації.

Єдність нації розбили ті, що не мають нічого спільного з українськими трудовими масами, а лише визискують їх та спекулюють на їх темі.

Однак, хоч і поволі, ці маси сами починають впорядковувати свої справи і це найкраща ознака оздоровлення української нації. Однакові трудові інтереси найміцніший ланцюг соборности. Вони зв'яжуть 94% української нації в одно могутнє тіло.

Замість "сельробів", "петлюрівців" й т.п. настане один український трудовий нарід.

Шлях до цього не швидкий, не легкий і не блискучий. Потрібна організація трудових одиниць в трудові гурти, гуртків у союзи, асоціацій у нації.

Але це єдиний певний шлях і він не порожній. Гачимо отже, як одиниці зв'язуються у трудові організації. Такий хоч і невеликий гурток робітників поволі витворився і навколо нашого "Українського Робітника". Організувався для поступу, для праці, для захисту своїх інтересів. Улаштовує відчити, зорганізовано товари, позичкову касу із напруженням своїх матеріальних коштів, видає "Український Робітник", навіть мріє про видавництво книжок. Це на доказ, що при свідомості і бажанню навіть при злиднях і стремліннях Управи УВРСУ зничити цю організацію де що можна робити. І запитуєш товаришів-робітників яку поважну і гідну репрезентації українського робітництва працю можна проробити при єдності, організованості, бажанню і свідомості всього українського робітництва, що перебуває в межах хоч ЧСР.

Хотілось би аби відповісти вчинками. Не словом про єдність, а спільною працею коло одного діла твориться єдність працюючих, а єдність працюючих основа єдності нації. Поет колись казав: "час настає-ходім". Час приєднати українське робітництво до світової армії воївників за справедливість. Час українським працюючим масам високо підняти сміло українського визволення, повернути те що недавно втратили.

Висувайте наперед всі організаторські і будівничі сили. Творіть свою організацію. Будіть трудову солідарність! Жеміть геть шкурників і руїників. Памятаймо що ми на переломі, на порозі нової великої доби у світовій історії.

Соборність твориться не стільки урочистими заявами у святочних промовах, як спільною працею у буденному трудовому житті. Збирай

мо до купи всі чесні трудові сили! Соборно будуймо свою долю!

ЗАМИРЕННЯ в ЄВРОПІ і НАШЕ ВИЗВОЛЕННЯ.
(Продовження)

У попередньому розділі згадувалось, що Версальською угодою не було встановлено яку суму контрибуції має заплатити Німеччина та її союзники державам згоді. Конкретно ця справа вийшла на те, що органом для переведення в життя всіх "мирових" трактатів була призначена репараційна комісія, яка й визначила на 1 травня 1920 року основну суму контрибуції, що мусила заплатити Німеччина. Ця основна сума виносилася 132 мільярди зол. марок.

Щоб уявити собі величину контрибуції нагадаємо, що у цілому світі року 1920 було золота в монетах і різних річках на 76 мільярдів золотих марок. Значить коли б зібрати всі запаси золота зі всього світу, то й то можна заплатити лише половину суми, призначеної репараційною комісією для одної Німеччини. При поділі 132 мільярдів на число населення виходило, що на кожного громадянина припадало по 2.200 зол. марок.

Контрибуції союзники поділили між собою в червні 1920 року на конференції у (на в такій пропорції:

Франція - 52%	Бельгія - 8%
Англія - 22%	Японія - 7%
Італія - 10%	Португалія - 3%

Тих 6 1/2%, що лишались, творять резерв на користь Сербо-Кроато-Словенської держави, Греції, Румунії та інших держав, які не брали участь у цій конференції.

Як відомо у Версальській угоді не було мови про контрибуцію, мовляв, мир був підписаний "без контрибуції". Про наведену в горі Версальську суму в угоді було сформульовано, як зобов'язання Німеччини "покривати всі видатки, спричинені цивілізованому населенню союзників та їх майну нападом Німеччини зі суші, з моря та з повітря". Сдначе це все треба розглядати, як звичайну контрибуцію, накладену живосилом переможцями на переможеного.

Порядок улати основної суми контрибуції репараційна комісія встановила загалом такий: Німеччина мусила випустити бони на пред'явника по серії А, серії С на суму 82 мільярди зол. марок. При цій розкладці Німеччина мала платити мінімум три мільярди річно, з яких 2 мільярди золотом, чужою валютою або товаром, а 1 мільярд комісія складала з податку на весь експорт, що був оподаткований 26% вартости товару. Цим відсотком Антанта зв'язувала Німеччину ще й як експортера і, значить, свого конкурента на світовому ринку.

Репараційна комісія розр-тувала, що всі так звані репарації Німеччина покриве на протязі 33 л^т, коли вона справно платитиме. Але Німеччина платити не могла і Антанта запропонувала репресії та виробила новий план репарацій. Року 1924 була скликана комісія експертів, яка поділила всі репараційні внески на 3 категорії: зі загального б^д х) Водозовов.

жету нім. держави, внески зі залізниць і індустрії та внески товарами. Цей план стягнення контрибуції був названий пляном Даукса-іменем голови комісії, що виробляла його. Він значно зменшив рати внесків, на значну суму дав відстрочки для сплати, але суверенність Німецької держави цілком порушив, бо подавав під контроль Антанти емісійний банк Німеччини, її залізниці та промисловість а також бюджет держави. Зміст цього плану згодився до наступних завдань, які мусіли негайно проводитись: 1) утворення "Нового Банку" з капіталом в 400 мільонів зол. марок які збираються частково в Німеччині, а частково за кордоном. Банком керує німецький голова і німецька дирекція, при якій може існувати Рада Банку, як то було й раніш в німецькому банку. Але рівночасно з німецькою дирекцією існує ще Рада, т. зв. "Генеральна рада" в складі сьоми німців і сьоми чужинців (англієць, француз, італієць, бельгієць, американець, швейцарець і голандець), на чолі якої стоїть комісар призначений Антантами. Ця генеральна рада має повну владу над банком у питаннях організації та діяльності банку, які зачіпають інтереси держав-вирительок. 2) Забезпечення рівноваги державного бюджету шляхом виключення з нього транспортних податків і передачі їх залізничному управлінню, створення такої організації, яка б дала можливість переводити дохід од податку на горілку, пиво, тютюн та цукор у державне забезпечення. 3) Утворення "Спілки німецької залізниці", як самостійного підприємства, яке мусить узяти на себе облігаційний борг та випустити привілейовані і основні акції. Акційна спілка твориться по системі англійських і американських прирятних залізниць. 4) Німецька індустрія повинна взяти на себе гіпотечку. 5) Твориться кілька контрольних установ. 6) Німеччина мусить платити товарами і нести видатки окупації її ж територій.

Ми не можемо за браком місця деталізувати цього плану ми пояснювати його, але загалом треба сказати, що цим пляном репарацій союзники хотіли зробити вражіння, що вони хочуть взяти од Німеччини тільки те, чим вони не понижуть рівня добробуту населення. Ці вимоги, за їхнім обрахунком виносили 2 1/2 мільярда зол. марок річно, коли буде переведена більш менш стабілізація. Але пізніші роки показали, що ці обрахунки були цілком помилкові і плян Даукса був не до здійснення. Над переведенням його билися аж до 1928 року, коли Ліга Націй скликала нову комісію з фінансистів на чолі з американським делегатом Лонгом. У червні 1929 року комісія ця ухвалила новий плян репарацій, за яким було знижено суму контрибуції до третини попереднього розміру, себто до 38,017 мільонів зол. марок. Сплату позначеної суми було розкладено на два періоди: 37 літ Німеччина має платити мінімум 1.707,9 міль. марок річно і 22 роки покриватиме військові борги Антанти, переважно Америці.

Для обміркування пляму Лонга була скликана в серпні 1929 року міжнародна конференція в Газі, в якій взяли участь 22 заінтересовані держави. На конференції дішло до гострих суперечок на ґрунті поділу контрибуції між представниками які до остаточної згоди не дійшли. Натомість були обрані комісії, що мусіли підготувати нову конференцію, яка й була скликана в січні 1930 року у тій же Газі.

Друга конференція остаточно прийняла плян Лонга з невеликими змінами на користь Англії, яка домагалася більшої частини контрибуції -

ції, ніж то було їй призначено року 1920 у Спа.

Разом із тим на цій же конференції було остаточно розв'язано справу т. зв. східних репарацій — це, власне, ходило про Болгарію, Мадярщину та Австрію, яких Версальська угода теж уважала винуватими війни. Всі вони домагалися скасування сплат, але скасовано було тільки сплати Австрії, яка й так переживає важку господарську кризу. Болгарії значно зменшено (на 33%), але все ж вона має платити за протязі 37 літ по II мільонів золотих франків річно. Мадярщина муситиме платити до 1943 року по Iо мільонів а потім до 1967 по I3 мільонів зол. кор. річно.

Для переведення наведеної остаточної розплати, зацікавлені держави мають створити міжнародний репараційний банк, місцем осідку якого з м. Базель.

Цей банк за проектом комісії Лонга має бути могутньою міжнародною установою з капіталом в 500 міль. золот. франків, що буде поділено на 200.000 акцій по 2.500 зол. франків номінальної вартості. Весь капітал буде розділений на дві частини. Першу частину 56% переберуть емісійні банки Англії, Німеччини, Франції, Італії та Бельгії, а також два прихатні банки: один на рахунок японського банку, другий — Сп. Держ. Америки. 44% капіталу переберуть емісійні банки інших країн, але тільки тих, які зацікавлені в репараціях або валюта яких побудована на золоті. Дирекція банку складатиметься з 25 членів куди в першу чергу входять директори емісійних банків названих вище держав.

Так "ліквідовано наслідки війни", як то урочисто заявила Гаальська конференція. Ці "наслідки війни" не давали спокою цілій Європі і Америці з часу підписання Версальської угоди і були весь час підставою нової негальної війни та підставою великого насилля переможців над переможеними. Тепер Німеччина здобула свою незалежність, а в безрезні ц. р. змушена була силою оставити ратифікувати плян Лонга, взявши на себе зобов'язання виконувати його. Не зайвим буде додати, що банк міжнароднього розрахунку, накреслений пляном Лонга вже існує. Він випустив свої акції і реалізував їх на світових ринках з надзвичайним успіхом. Зараз акції цього банку йдуть на біржах Франції з премією, що досягає 50% їх номінальної вартості. У деяких країнах (Спол. Держави Америки, Голляндія й инш.) публічної емісії акцій не допущено, а скоронено всі акції в руках центральних банків.

Важчим завданням банку є розміщення облігаційної позики в 300 міль. доларів, як то теж запропоновано пляном Лонга. Держави змагаються між собою, бажаючи зменшити число облігацій, які припадають на долю кожної для розміщення на своїм ринку.

Коли вступив у силу плян Лонга, себто після ратифікації його відповідним законодавчим органом, Франція зняла окупацію і звільнила Рейнщину, яка дуже урочисто святкувала звільнення, бо окупація французьким військом далася у знаки.

Накреслені відомости про повсякденні відомости далеко не охоплюють всього політично-господарського життя, але все ж хоч схематично маюють час на якому розгорнулася подія.

Коли це перед двома роками можна було говорити про можливість воєнної заварухи між європейськими державами, що могла виникнути на ґрунті несплати т. зв. репарацій, то зараз говорити про неї не доводиться. Особливо ця причина війни зникає після ратифікації Німеччиною пляну

Лонга, якого вона була змушена прийняти, хоч у значно гідніших умовах, бо прийняла його після конференції у Генуї, де німецька делегація тримала себе досить незалежно, далеко не так як у Версалі р. 1918, де її умова була продиктована. Тут делегації вдалось виторгувати значні полегшення для сплати, про які вже була мова вгорі. А план Лонга був прийнятий народнім референдумом.

Отже ця причина війни зникає. Переможці хочуть за всяку ціну закріпити за собою здобутки перемоги, а переможені здавлені контролею озброєння, обмеженням військової сили, знесилені війною, окупацією та грабунком і їм не до війни, хоч і кипить у них безсила лють.

Америка (Спол. Держави) до останнього часу була обгороджена від Європи і цікавість виявляла тільки до справи сплати боргів, зроблених у неї та в її капіталістів перед війною та за час війни. Навіть до так зв. Ліги Націй вона до цього часу не вступила, не зважаючи на те, що саму ідею Ліги привіз до Європи Вільсон. Нажившись на війні, збагативши себе легким бараном Америка перетравлює теж здобутки війни. Вона, як відомо, озолотила себе саме в той час, коли Європа кривавилася в дикій війні.

Коли золото є основою валюти сучасних держав, а гроші, за політичною економією кажучи, виконують функцію мірила цінності, знаряддя обміну та платіжного засобу, то цікаво буде рівнобіжно подати діслокацію (розпологу) запасу золота по більших державах—цієї своєрідної армії капіталізму, яка веде невпинну жорстоку війну під покривкою "мирного будівництва".

Отже до війни (р. 1913) Європа мала більше половини світового запасу золота—60,7%, а Америка—23,6%. З європейського запасу на держави Антанти (без Росії) припадало 45%; на центральні держави і Східну Європу—50% і на нейтральні мали 5%.

Під натиском армії воєнків золота армія відступила на спокійні території, себ то в першу чергу на терен Спол. Держав Америки і в другу—на терен нейтральних держав, які свої запаси золота потроїли. Тому в 1925 році золоті запаси Америки вносили 4,545 мільонів долярів (або 41%) а Європи—3,277 міль. долярів або (32%). Хоч пізніше до Європи і повернулося трохи золота, пізніше, але все рівно на ведені числа свічать про значну деградацію Європейських держав, і саме тих, що воювали. Ця еміграція золота викликала нечуваний занепад валюти в державах, що воювали, бо золота основа валюти в Європейських державах, наприклад ще в 1924 році вносила тільки 33,6%, в той час в Америці така основа складала в тім же році 91,1% золота. Тому доляр мав увесь час такий сталий і високий курс і Америка, формально не втручаючись у європейські справи, була гегемоном політично-господарського життя обох континентів. Здобула це становище Америка за час війни, бо постачала для держав згоди все: хліб, консерви, гармати, набої для гармат, одяг і т. п. Промисловість її зросла надзвичайно, повставали цілі міста фабрик, які виробляли знаряддя війни та виготовляли харч для воєнків Антант. Антанта готівкою платила за це все не могла, платила векселями, яких набралось на суму 10 мільярдів. Ці борги і поставили Європейські держави в значну залежність од Америки, як вірительки.

Другою (після репарацій) справою, яка хвилювала трудову людність

світу і розважала буржуазну дипломатію, це була справа розбрось , але про неї погоримо пізніше.

(Далі буде).

С. ДОВГАЇ.

-----XXOXX-----

ТОВАРИШІ!
ВСТУПАЙТЕ ЧЛЕНАМИ
ДО НАШОЇ
СОЦІАЛЬНО-ПОЗИЧКОВОЇ КАСИ !

XXXXXX

МАЛЮНКИ з РАДЯНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.

Від Редакції:
Подаємо тут кілька ма-
люнків автором яких є
українець, який щойно
втік з УСРР.

В с. Н.Воронцівка, на Херсонщині, на 600 селянських дворів висла-
но було до Архангельська 37 селянських родин, або понад 160 людей.

Приготовили заздалегідь вози і малося забрати всіх у ночі і ви-
вести, як потім виявилось, на ст. Блакитна в 55 км. від Н.Воронцівки.

Але за ніч не встигли всіх забрати. І ось серед білого дня по-
при сільраду тягнеться довга валка возів. На возах сидять діти, жінки,
чоловіки. Де-які йдуть біля возів... Діти роздягнені, босі... Жінки го-
досять, діти плачуть...

Валку проважає майже ціле село... Перозкуркулені ще селяне по-
хапцем виносять одяг для дітей, для жінок...

Прощаються... плачуть...

На ст. Блакитна збілось до 300 підвід.

Місяць лютий... Всі сплять на возах... Чути лише пригломшений
стогін, що підноситься иноді до страшного крику...

Здавалось крики розпуки, але на ранок довідались: дві жінки за
ніч родили...

Іх усе одно висилали до Архангельську.

х х

хх

"Ворог" ліквідований. Всі що лишилися, коли не хотять бути воро-
гами "соціалістичного" будівництва (?), мусять піти в колектив.

І йдуть.

Вдень ідуть... Охоче йдуть... навіть голосують "за".

А в ночі:

Шмалять в погрібах свиней і підсвинків...

Ріжуть телят, ялівок, ба й дійних корів...

Ховають, закопують майно...

-А що ж, маємо даром віддати?

Коней виводять на базар. Та кому потрібна коняка? Кожний продає,

з не купує.

І зрозуміло: ціна коняки 3 - 5 карбованців...

А держава купує шкіру за 10 - 15 карб.

Чому не "спекулювати"?

І знайшлись аматори легкої важиви. Купували у селах коней, душили їх чурками, і продавали шкіру.

У глиниці за Н. Воронцівкою було в кінці літнього до 200 обдертих кінських трупів.

Собаки ходили всі з покривавленими мордами... Наїлись конятини.

х х

хх

Берегом Кодими розляглося с. Гольма, отиже собі село, як і всяке українське.

Вдень працює, вночі спить...

Та не спиться селянам ось уже другу ніч...

Чутка така, що ніби колективна добровільність. Значить можна й вийти з нього! Кажуть, Сталін статтю написав таку...

І от наважились:

Одного вечора жінки з цілого села пішли до колгоспу і почали розбирати своє майно.

Одна тягне плуга... друга тележку... третя гнущає моня...

Чути крик, гамір...

На допомогу прийшли діти з ліхтарями, й деякі навіть чоловіки. За ніч усе селянське майно було у себе на подвір'ї.

На ранок телефонограма в Балту, Верхівель у Ясинову: * * * * *

-В Гольмі повстання!

В Ясинові "енергійний" товариш Бузін, уловноважений по колективізації збирає негайно комсомольців.

І от банда "молодих Ленінців" у 30 чоловік, озброєна рушницями вирушає у похід на мирне село.

Тим часом до Гольми наближається і загін Балтської поліції.

Після короткої перестрілки ці два отряди, що "своїх своя не позаша", об'єднуються.

По дорозі штаб порозумівся:

Бузін займає Гольму, а поліція сусіднє село.

Бузін веде слідство, шукає зачинщиків.

Заарештовано 11 чоловік.

Допит: зачинщиків нема.

Пізній вечір... В "арешті" заходить Бузін й де кілька комсомольців:

-Так не признаєтесь хто зачинщик? - грізно питає Бузін.

с -До розстрілу їх!

Ведуть за село в степ 11 чоловік, вистроюють в один ряд.

Командна "ПІ"! Залп... в гору...

Всі стоять нерухомо... Лише один чоловік упав (гадав, що так захоронить своє життя).

-А так ти дурити нас!...

Всіх відвели назад до арешту, але того хто падав віднесли напів

живого.

Результати: на 7 чоловік більше висланих із Гольти... Телефонна рама про "перемогу"...

Авторитет Бузіна в рядах партії значно піднісся...

х х

х

Лави, освітлене електрикою помешкання Н. Воронцівського театру. Загальні збори селян... На повістці денній самообкладання Театр повний: партійці, комсомольці, службовці, непманські "барисни" і... чоловік 60 селян.

Це на 600 селянських дворів!

Доповідає представник районного партійного комітету. Говорить довго, нудно про потреби шкіл, лікарні, про те, що держава бідна, що треба самим селянам, шляхом самооподаткування допомогти своїм культурним потребам.

Доповідь скінчилась.

Голова зорів:

-Товариші, єсть у кого небудь запитання?

Мовчання...

-Так що нема ніякого запитання?

Мовчання...

Секретар партосередку:

-Ті! та невже вам все ясно? Аджеж ходить про наші культурні потреби! Давайте запитання!

Після довгої павзи нарешті дає запитання... комсомолец.

Запитання записано. Повторюється знову кількаразове прохання.

Питає знову... вчитель.

Так збирається 3-4 запитання, на які доповідач довго і всебічно відповідає.

Повторюється той же самий монолог голови... Уже закликає брати слово.

Після кількох виступів своїх зачитується довжелезна, друкowana на машині резолюція.

Резолюція приймається "одноголосно".

х х

хх

Іду селом Осокорівкою від школи до сільради. За мною їде парубок і співає ззаду (очевидно приймає мене за комуніста):

Всі селяне дураки,

А ми комуністи,

Вони будуть сіять хліб,

А ми будем їсти.

Я навмисне не оглядарсь.

Він повторює цей куплет голосніш і продовжує:

Дядько спить, дядько спить,

А Махновець будить:

Не журіться, ви, дядьки,

Комуни не буде!
Я оглядаюсь... Хлопець закивав пятами...

П. БУРЛІТ.

-----000000000-----

ТОВАРИШІ!
ПОДАВАЙТЕ ІНФОРМАЦІЮ
ДО
БЮРА ПРАЦІ!

ТРИ ОБІЖНИКИ.

У кінці липня місяця товаришам робітникам з відділів, що належать до УВРС було розіслано три обіжники в яких змакродимо змало цікавого, щодо сучасного стану УВРС та щодо характеристики деяких осіб із Управи.

Першого обіжника з дня 21 липня розіслано від Управи УВРС. З цього обіжника довідуємося, що "праця Управи УВРС для свого членства, починаючи від III Делегатського З'їзду аж по сьогоднішній день є цілковито незадовольняюча", але мало того - "Вже пройшов такий довгий час, але фактом є, що досі ні одна постанова III Делегатського З'їзду не тільки не була виконана, але навіть її не розпочато".

Сконстатувавши таке становище автори обіжника тут же заявляють "щоб не ширилося баламучення, ми тут з гори твердимо, що за це не винна є Управа УВРС і не вона несе за це відповідальність". Даді на 8 сторінках Управа старається довести, що вся вина в її бездіяльності падає на... Український Комітет. Висновки? Іх два. Перший - постанова Управи УВРС із дня 19 липня про яку обіжник під числом 4 каже такими словами: "Доводимо до відома відділів, що Управа УВРС на засіданні своїму в повному складі дня 19 .7 ц.р. постановила завісити в правах членства Управи УВРС та звільнити із секретарювання Л. К л и м е н к а за шкідливу діяльність для УВРС. На цьому засіданні проф. Швецеві - голові Рев. Комісії УВРС за аналогічну діяльність з Клименком висловлена догана".

А другий - це додаток до обіжнику ч. 3, § 2 в якому Управа закликає відділи відкликати свої заяви до Мін. Зак. Справ у справі уділення Укр. Комітетові грошової допомоги.

Обіжник цей підписано: І. Бельзецький; за Управу УВРС; містоголова: Д. Куликівський, члени Управи: С. Салінський, К. Королевич, інж. Гречинкин, О. Міценко.

Не менш цікавий своїм змістом другий обіжник або - "Звіт секретаріату УВРС Л. Клименка" виданий до всіх відділів та до всіх членів Українського Все професійного Робітничого Союзу в ЧСР", з дня 22 липня ч. 55. Зміст цілого звіту, відповідь на обіжник Управи та переказання Клименком вини зі себе й з Укр. Комітету секретарем якого є він, на Управу УВРС.

Торкаючись "діяльності" Управи УВРС - секретар її так її кваліфікує: "Від Делегатського З'їзду не відбулося ані одного засідання".

Управи на котрім би обговорювано справи, як допомогти членству в тій біді та безробіттю... "Жадний з обраних функціонерів не виконував праці по загальним організаційним справам..." Зрештою з цього ж звіту довідуємося й про "діяльність" де кого з членів Управи УВРС.

Як виявляється особливу "діяльність" виявив й інж. Гречішкін будучи одночасно й членом Управи Укр. Комітету. Правда "діяльність" п. інж. Гречішкіна виявилася не в Управі УВРС а в Управі Укр. Комітету але всеж... громадська "діяльність", про яку й читаємо у звіті п. секретаря, що інж. Гречішкін на засіданні Управи Укр. Комітету дня 14.7 1930 р. добровільно виступив із Управи Комітету, після того, коли виявилось, що він будучи функціонером Комітету, полагоджуючи справу здобуття дозволу на одруження, брав гроші на заплата земської давки але більшу частину цих грошей полишав собі, що було випадково викрито і перевірено в Земському Уряді.

Про цю "діяльність" п. Гречішкіна читаємо ми (в третьому обіжнику) від Управи Укр. Комітету, яка повідомляючи подає вже й імена тих хто став об'єктом "діяльності".

Поза цією інформацією лист Управи Укр. Комітету спростовує напади на неї Управи УВРС та запевнює робітництво, що Укр. Комітет не змінив своє відношення до українського робітництва

---000000---
ТОВАРИШІ!
ПОШИРЬТЕ СВІЙ ОРГАН
"УКРАЇНСЬКИЙ РОБІТНИК".

-----XX-----

СМІХ І ГОРЕ.

"ДО ВСІХ ВІДДІЛІВ УВРС".

Шановні Товариші!

Вам очевидно не потрібно з'ясувати про те, що праця Управи УВРС для свого членства, починаючи від III Делегатського З'їзду аж по сьогоднішній день є цілковито незадовільною. Це Вж всі самі не певне найліше відчули, а листи від багатьох відділів УВРС до Управи про незадоволення з такого стану товаришів є повним доказом цього. Вже пройшов такий довгий час, але фактом є, що досі ні одна постанова III Делегатського З'їзду не була виконана, навіть ІІ не розпочато (підкреслення наше).

Хто це таку керимо розводить?! Хто клепає на Управу УВРС?! Хто підриває довіря членства до своєї Управи?

Але заспокойтеся товариші, не спішіть обвинувачувати в провокації когось! Це сама Управа УВРС у захваті широти признається все-людно про свою феноменальну бездіяльність. Наведеними в горі словами ніхто інший, як сама Управа дня 21 VII. ц. р., обіжником за ч. 3 прс мовила до всіх відділів Союзу. Ця й підписалася повним своїм складом: голова - І. Бельзешський, місто голова - Д. Куликівський, члени Управи: С. Соліманський, К. Королевич, Інж. Гречішкін, О. Міценко.

Хай, мовляв, знає історія, що була така Управа УВРС (імена їх ре

кли), яка в протипагу всім іншим виконавчим органам, всіх інших організацій не тільки нічого не виконувала, а, як сама красномовно заявляє навіть ні одної постанови свого з'їзду не розпочала виконувати.

Знайте, мовляв, члени УВРС, що Ваші пекучі справи, Ваші життєві жаждання висловлені постановами III З'їзду, стоять на місці непорушно.

Що ж на це можна сказати? Ми вважаємо, що це своєрідний рекорд, якого досягла Управа. Дух сучасності, це перегони, змагання за першість. Тому тіштеся українські робітники! Ваша Управа здобула світовий рекорд бездіяльності.

Ще одним можуть тішитися робітники - це ширістю Управи, яка стоїть перед своїми виборцями з гордо піднесеною головою й заявляє: "Ми ні одної постанови З'їзду не тільки не виконали, а навіть не порушили".

Також не можна відмовити Управі в комізмі. В тім же обіжникові Управа просто розважає УВРС і всю чесну громаду так: "Але щоби не ширилося баламучення, ми тут же з гори твердимо, що за це не вина Управа УВРС і не вона за це несе відповідальність".

З г о р и, ви, панове, можете що хочете твердити, але ми з н и з у скажемо, що коли ви нічого не зробили за такий довгий час, значить або ви не здібні нічого робити, або ви злісні саботажники. Вас шість членів Управи з головою на чолі, сидючи місто головою на стільцях керівників Союзу, тепер смішите робітників своєю "невинністю". Це дійсно смішно, але не робітникам, які чекали од Управи праці, а не розваги. Тут робітникам не до сміху. Навіть таке веселе видовище з такими видатними коміками, які місто головою в Управі сидять, не з силі розсмішити безправних і незахищених робітників, яким треба здобувати паси, право на працю, вести культурно-освітню роботу, видавати часопис, боротися з безробіттям, допомагати товаришам, що страждають од нього і вже роками сидять на поденщині, або й того не мають.

Робітникам Союзу треба діяльної, чинної Управи, а не диваків, які хочуть забавити своїх виборців перекиданням вини за абсолютну бездіяльність свою на інших. Управа звалює вини на Український Комітет і на Л. Клименка. Про Клименка вже й кури сокочуть. Більше року тому його розкрили, виявили всі його вини, але тоді панове з Управи його гаряче боронили. Тепер на нього звалюють усю вини. Звичайно і він винен, але не більш ніж кожний Гречинкін, Міценко, Куликівський, які постаборювались в Управі і вже роки стоять там табором та виявляють зразкове ледарство та невміння щось робити. Інша річ такі члени Управи, як Белзецький, Солінський, Короленчик: вони робітники, мусять працювати на фабриках і лишень інколи можуть приїздити на засідання де застають гризню членів Управи за посади в Укр. Комітетові.

Куликовського не вибрано до Управи Укр. Комітету на останніх зборах. Л. Клименко виштовхав з'їзди мого де яедзвильсгс пбратима на скандальних виступах у Празі. Цим, власне й пояснюється виникнення боротьби. П. Куликовський хотів і далі влаштуватися в Управі Укр. Комітету щоб одержувати там платню за апетитну їду сала. Клименко не любить коли хтось обмежує його споживання - ось і пішла боротьба. Боротьба чисто класова, бо веде її намаєтний Куликівський з маєтним

Клименком, який має в своїх руках таке знаряддя виробництва, як Укр. Комітет, яким експлуатує не лише п. Куликівського але й байдужість української еміграції. Куликівський теж хотів мати частину підприємничого прибутку, але Клименко не з тих, що легко уступають "свої" прибутки.

Боротьба почалася не на життя а на смерть. До робітників організованих у Союзі посилалися обійники з обох сторін. Одна другу обвинувачує в злочинах та в шкідливій діяльності для УВРС.

На сторінках "Українського Робітника" та в інших публичних виступах ми вже давно говорили про шкідливу діяльність цих людей і тепер тільки можемо заявити що обидві сторони у взаємних кваліфікаціях стверджують правильність нашої оцінки.

Між ними дійшло до того, що мусіли кликати чеську поліцію. Покликав її п. Куликівський со друзі своя, щоби вона забрала од Клименка діловодство та інші справи й таким чином Клименко лишився без справ.

Куликівському все не пощастило опанувати жадних позицій в Укр. Комітеті, де міцно тримається (як вош кокуха) Л. Клименко зі своїм тараном проф. Швецем. Панові професорові довелося поділити гірку долю свого компаньона Л. Клименка. На засіданні 19. VII 19 ц. р. Управа УВРС у повному складі, ухвалюючи постанову про завішення в правах Л. Клименка "за шкідливу діяльність для УВРС" не забула вшанувати й п. проф. Швеця за "анальогічну діяльність" з Клименком (висловлена догана і йому).

З таким знаменитим успіхом у громадській діяльності п. професора ми й поздоровляємо. Ми власне чекали такої відплати п. Швецеві, який, рік тому використав (чи його використали) кондуктуру і став головою Укр. Комітету, коли всі поважні громадяне з Комітету виступили. Хотілося попишатися хоч погаменьком, еміграційних булавою. Тепер маємо фінал гідний свого початку. Громадська кар'єра пана професора оздоблена поки що доганою і тих кого він підпирав у гнусних виступах.

Дому найвищому з високої директорії, голові ревізійної Комісії УВРС Управа того ж таки УВРС висловила догану! А що говорять про пана професора по за очима, то того вже і писати не будемо. І нас зовсім не дивує, що підконтрольна Управа висловила догану голові свого ревізійного органу. Там де замішається правове думання, завжди так буває. А вплив правового думання тут дуже помітний, без нього не обійшлося. Але не будемо вдаватися в юридичні казуси. Коли висловлено догану значить так треба. Хіба мало буває дивних фокусів у цирках? Клоуни існують щоби смішити глядачів. Тільки шкода, що робітники не можуть розважити їх. Їм не до сміху за важкою працею.

Але на клоунів хтось таки дивиться! На гальорці сидить пан директор цирку, покручує свої червоні вуса а ля Вільгельм II і покручує знечевя? "Рижий, перекинсь!" До пана директора підходить метушливий дідок з лицем Боскової барви, запобігливо похитує головою й усміхається й шебунить: "Це дуже добре, це надзвичайно чудесно!"

ДОРОГІ ТОВАРИШІ РОБІТНИКИ !

Я, як голова Празького Відділу, сам робітник і живу з рук своїх. Як творився наш Празький Союз то не тільки я, але багато наших Товаришів дуже широко прийняли думку про організацію українських робітників по способу інших народів. Ми тішились, що тут нам пощастить зробити більший кусок праці як для робітництва, так і взагалі для українського громадянства. Можна сказати, що в І році праця йшла добре щодо організації українського робітництва. Але говормі тепер отім Всепрофесійнім Союзі. Де він є? що він робить? Яка єсть організація та чому він досить жадної користі не дав робітникам, такої якої робітники чекали.

Чому від него тепер цілі відділи тікають а переходять на самостійний статут? Яка причина та де суть слова Л. Клименка: "ми зробимо, ми зробимо всім і для всіх пружає і так як будуть хотіти, ми заложимо Січ, ощадно-позичкову касу, свій часопис і більше того," - але мусимо сказати і загалом не виконано нічого в Союзі. Але здорово виконують хитрість, несуть чари для себе, а хто ся скорше дістане до млина-той меле.

Те що раніш писав т. Григориїв та що писали Товариші Празького Відділу всім Товаришам, то була "велика дурниця" - говорив Клименко. Потвердєє те саме Куликівський та Гречішкін, що Празький Відділ не має в найменшому правди, що лишень Управа Союзу: Клименко, Куликівський, Гречішкін та пан Швець правду мають, і що дуже широко для українських робітників все виконують. А ту тепер приходить до того, що Союз починає розпадатися, цілі відділи від него втікають, а ті другі, що ще не втікли перестали зовсім вносити членські внески, бо кажуть що коли людина десь щось платить то мусить чимсь користати, а користі жадної нема то нащо платити і починають працювати самостійно, а інші разом з Празьким Відділом виробляють нові статuti та провадять спільну працю.

Зі всіх сторін до нас голосяться поодинокі товариші й відділи щоби з нами до праці ставати. Можемо Союзіві УВРС нині узкати, що ми на тім дїлше стоїмо що ми самі.

А тепер роблять пани репрезентанти із Союзу? Тепер пани репрезентанти Союзу починають сами на себе говорити, що Клименко не хоче нічого робити а ставиться із проф. Швецем проти Союзу, а в Комітеті они суть панями. Там они не хочуть мати із собою ані Куликівського ані Гречішкіна. Куликівський з Гречішкіним та іншими починають тепер писати обіжники до всіх відділів. Так написали вони обіжник, який свідомий робітник коли прочитає те там нічого нового не прочитає, бо багато вже давно говорили про те товариші з Празького Відділу. А тепер Управі Союзу іде про те, що Клименко є пан в Українському Комітеті, а побірає платню як ті другі нічого то давай робити новий Союз Еміграції. Але Клименко чує добре о що їм іде то він тримається руками і ногами Комітету і з ним пан Швець. І вони також починають писати. Клименко на оборону себе пише до всіх відділів дня 22 липня 1930. Бо ронить себе і пише щоби не вірити їм, а вірити йому, тому, що він робив все свідомо і добре, а они викинули його та послали шліців та висловили догану і пану Швецю. В своїм обіжнику Клименко каже, що Упра

ва не мала права його викинути бо його вибрав Делегатський З'їзд. От, товариші, тепер і подивіться, як він знаходить зараз законни а то тому що то торкається зго особи. А коли йшло о Празький Відділ то жадних законів не було. Коли т. Григорій написав листа від себе до всіх відділів то зате той же Клименко з Управою Союзу намагався його "виключити" з числа членів та ще з нашого відділу. Не перевірили чи є се правда що писав Клименко тоді не казав, що ми не можемо викинути члена відділу. Григорій домагався третейського суду та они на те не пішли, а коли Управа Празького Відділу просила щоб Управа Союзу на дальше не робила блудів а поступала по статуті, то Управа Союзу на се відповіла, що Празькому Відділу "розпустила" Управа і рівнож їх "викинула" із числа членів, а відділ "розпустила", хоч на розпущення відділу права не мали, а то тому, що відділ має статут і був членом в Союзі цілий відділ, а не поодинокі члени. Управа могла викинути за злу працю лише відділ, а до внутрішніх справ їм нічого не було. Але они ще хотіли і скарбицю відділу. Їм не йшло о Празький Відділ, а йшло лише о скарбицю. Послала також на поліцію, а тепер її дідався Клименко. А тому що Празький Відділ нічого протизаконно не зробив то і поліції не боявся, але Клименко мусів видати протоколи, печатки і геть із Союзу. Клименко стоїть на тім лише, бо Комітет має гроші, а пани в Союзі нічого, а тут і робітники перестали платити. А чому? Та тому, що видать, що пани репрезентанти ведуть боротьбу по межі собою та задля праці Комітету ані для праці Союзу лишень за свою екзистенцією. Виразно в обіжнику пишуть та плачуть що не дістають жадних грошей а мусять йти заробляти.

Шановні Товариші! Я хочу до Вас казати пару слів від свого серця, від серця робітника. Українські робітники і взагалі українська еміграція тут в Чехії має якесь просто нещастя. Яку б не заложили організацію то лишень нам українцям на ганьбу. А все це через несвідомість нас робітників і то наше нещастя за котре я говорю і з котрого так наші вороги сміються з нас. Стак вчора пишуть робітникам Клименки, Куликівські, Гречішкіни щоб робітники подавали до Міністерства прохання про те, щоб воно давши Комітетові гроші, а сьогодні голсва Союзу пише до тих же робітників щоб вони відкликали своє прохання. Чи це не сміх?

А от ще, товариші, має 400 кч., той знову 800 кч., а той 1200 кч.. Товариші! Чи є то можливе, щоб Сріб міг тримати стільки Осіб плачених при так тяжкій ситуації? На мою думку ні. І тому то в Союзі мусів би настати переворот. Бо функціонари які там нині суть виконують все так довго поки суть платні, а як ні то ані крок задурно для Союзу.

Ні, товариші, треба на правду брати до своїх рук. Є то правда, що робітникові ніхто не допоможе, лиш робітник сам. Працю панів видко вже з їх обіжнику. Клименко пише чому Гречішкіна викинуто з Комітету. Видите, щось пішов він платити і половину грошей з того собі прийшло до кишені. А я і Клименкові не вірю також. Він уміє також добре. Скажи лише одно слово, як він говорив на Делегатському З'їзді щоб міг збаламутити делегатів і щоб собі більшість заручити. Він проголосив що Угжинеvec має у відділі 104 чолосріка а II мандатів. А коли ми їхали зі З'їзду вечером я і т. Бутко то підкакали ми

в поїзді нашого товариша з Ужгіневецу, котрого ми запитали, що ми так близько живемо а не знаємо о.т.ім що там в Ужгіневеці є такий сильний відділ аж 104 душі, то нам він відповів, цей товариш, що їх є в цілій Ужгіневеці лише всіх 4.

Куликівський тепер пише в обіжнику що Клименко дав переписати книжки, та пише про те як про ганьбу. А чому він того не сказав на Делегатській З'їзді. Товариші! Они там того дуже боялися на З'їзді, щоби Празький Відділ не дістав повного права як член тому, що они знали добре, що Празький Відділ знає про все що робиться в Союзі та про - тистатутарно цілий Делегатський З'їзд поступив слухачи Клименка. І все це для того аби ми не могли на З'їзді говорити. А нам наше бажання щоби нам послали копію Делегатського З'їзду що торкається Празького Відділу, пишуть, - що даєм вам можливість ваші помилки на- правити, а членські внески мусимо заплатити від II Делегатського З'їзду. Тепер кажу в листі на все це так як Делегатський З'їзд рішав. То товариші, котрі цю справу обговорювали, рішили так, щоби все ліквідова- но було а то так Празький Відділ коли хоче нехай свої залежності Союзові заплатить, а коли не має грошей то не хай вступить як новий член, і того они нам не написали, а у нас не бу- ло стільки грошей.

Товариші! А про мизки пишуть нам, а самі їх роблять. Викинули нам членів з відділу, - розпустили нам Управу, забороняли конати нам збори і розпустили цілий відділ і хотіли ціле наше майно а треба що їм не належало, а кажуть що то все що они зробили то суть помил- ки Празького відділу, а не панів Управи. Із того видно, що они не хо- тіли мати в Союзі таких товаришів, котрі би їм не дали робити з ро- бітниками те, що они схотіли самі. Робітників они викидували із Со- зуу і розпускали, а цілі відділи лише щоби були самі. А товариші не довідалися що они роблять. А те все то є лише радість нашим ворогам.

Що роблять всі ті пани то найліпше кажуть їх обох обіжники. А робітники не знають з тим ради. Ідних викидують, другі самі вті- кають а потому говорять де є наша сила? А сила наша в організації і це є правда і треба далі організовуватися. Але треба цілу иншу сис- тему праці і вести працю за свої гроші як Празький відділ, котрий з Міністерства жадних грошей не побирає а працю веде і корисно для своїх членів. Нехай нам скажуть пани з Управи Союзу що они виконали для своїх членів а Празький відділ зробив чимало для своїх. Не буду себе хвалити а лише витикну деякі пункти нашої праці. Наприклад, ми маємо свій часопис "Український Робітник", який видаєм за свої гроші і видавати будемо. Тепер буде він не відділу Празького а органом ук- раїнської робітничої спілки і тим треба его більше видавати. Далі ми маємо Спільно-Позичкову Касу завожену і в ній суть зроблені вкладу. Наші товариші дістають передплачений часопис "Громадський Голос" зі Львова. Маємо Бюро для глядання праці. Маємо виклади котрі робляться два рази на місяць. Маємо книжки і всім ся користують безплатно.

Далі приходить в увагу щось сказати про пружази. Товариші з Ве- ликої України пружази дістають, а чому ми, галиччане, не дістаємо? От це є те нещастя за котре я вже писав. Товариші! не хочу вас обража- ти, але признаймо ми собі, що є те правда що несвідомі товариші ві-

рили Клименкові і його товаришам і зачатком і я ему вів, але коли ся переконав і я сказав, Товариші, що він пружказ для себе має а онас ніколи старатись не буде і так сталось. Ліга Націй без жадних перешкод признала право на межинародній пружказ тим що суть з території большевицької, а ми що з Галичини нам не признала.

Тепер Громадський Секретаріят де є і наш представник видає документи на одруження даром. Ми писали до інших відділів, що секретар Ліги Націй візьме і нас під опіку, але тоді коли ми его попросимо аби кожний галичанин написав до Народної Ради щоб вона або Громадський Секретаріят заступав наші інтереси в Лізі Націй. Ми мали б там вислати свого представника щоби за нас говорив а так не сталось. Більшість товаришів була за те, що буде клопотатись така організація як Союз, а він нічого не зробив. Ми розписали по відділах щоби товариші дали уповноваження, Народній Раді, але того було мало і ми не могли заступати пага людей цілу галицьку еміграцію. Але все це ще не є пізно, але треба щоби товариші зголосились, щоби цей Секретаріят мав о що опертись, що се не хоче Секретаріят але ціла галицька еміграція і Товариші прошу розвинути акцію, нехай присилають нам потверження про здобуття пружказів. Ми робітники самі і своєю силою і за помочи Народньої Української Ради та Громадського Секретаріяту мусимо старати.

Ще, товариші, мав наш поет Черкасенко квілей (25 літньої праці для українського народу). Есною на нашій вечірці пан Черкасенко перечитав нам дуже гарне оповідання і є велика шкода що наші громадяне не можуть его читати а то тому що воно не видруковане. Цю справу обговорювали наші товариші і вирішили видати. А тепер просимо товаришів нам помогти і також що кожний котрий нам зашле 5 кч. буде мати собі квілку а рівнож стає і видавцем тої книжки. Товариші, не відкладайте того, але допоможіть нам еміграції на памятку цю книжку видати. І думаю що кожний з товаришів візьме і не одну але більше щоби міг послати і до свого села одну. Пишіть про це нам. Я, як голова складаю подяку тим відділам, котрі приголосяться та закликаю разом з нами вести свідомо і надалі чисту працю для українського робітництва.

Прошу також підтримати мою думку щоби був скликаний зїзд українського робітництва на еміграції щоби зробити центр так щоби ми могли вести працю ширшого плану.

Закликаю товаришів тих котрі не суть спокійні з праці панів з Управи в Союзі та різних Клименків нехай стають разом з нами до праці де все виконують робітники. Ми дуже з тим спокійні що не суть в тому Союзі і що ніхто не може сказати що має також вину за це все що в Союзі. Нашим бажанням є щоби Союз вичистили товариші, тоді і ми злучимось зі своїм цілим майном і помешканням, щоби лише вести чисту працю на користь робітникам.

З привітом НАДЛУХ ІВАН.

ГОРЛАЧІ ПІД ПРАПОРОМ НАЦІОНАЛІЗМУ.

В житті старого українського козацтва не раз траплялося, що темні, але амбітні і шкурницькі елементи брали гору криком. Чи при виборах старшини, чи при вирішенні інших козацьких справ вони виби

валися наперед і криком глушили думку розважного козацтва чи старшини. Їх тоді звали горлачачами.

Промайнуло багато років з того часу, саму козацьчину заволокло хмарою нових подій та соціальних здвигів, але горлачачі живуть. Їх натура їм не змінилась. Для них не існують такі поняття, як етика, мораль, чемність та повага до людей, до співгромадян, до членів української нації, що визначилися своєю громадською працею.

Раніш горлачачі не були стала організовані, вони згукувались, коли треба було зробити своє чорне діло, прибігали на раду, ліктями ронили в сторону козаків, щоби самим обов'язково видертися наперед там з піною на устах аж до хрипоті дерти горло, щоби заглушити мовніших людей.

Сучасні горлачачі зрозуміли, що "в організації сила" і полізли в організації, які дбають не про вартість, а про кількість членів. Називають вони себе модним словом "націоналістичні", навіть видають свою газетку "Український Голос" читаючи яку сором бере за українську націю. Співробітники цієї газетки люблять пози єдиних "найкращих найрозумніших, найсправедливіших" оборонців нації. Нагадують жалюгідних коміків, які з серйозним виразом обличчя говорять про серйозні справи, але навколо викликають тільки сміх.

І насправду комічно виглядає коли ми пригадаємо, що ці націоналісти, українські націоналісти... лишень з 1920 року, а може дехто пізніше попали в українці. Доти вони служили по денікінських арміях і розстрілювали "самостійників", або складали карні загони, щоби сісти українських селян. Тепер поробились націоналістами, об'єднались з "протівними галичанами" і "независною мовою Грушевського" розписують в "Українському Голосі" про український патріотизм; стають в позу учителів, пророків і чернять діячів, які ще перед революцією десятиліттями "без їх дозволу і згоди" вели працю і боротьбу за українську справу.

Кожне число цієї газетки когось похваля, когось ганить, когось докоряє відсутністю "націоналізму", при чім слово націоналізм для них настільки неясне, що вони його вживають у різних значіннях і при різних нагодах, аби тільки щось белькотати, горланити. І що дивно так це те, що українське суспільство терпить і дає можливість тим горлачачам випихатися наперед, мати свої газетки і сіяти деморалізацію серед громадянства. Вони "контролюють" і критикують не тільки місцеві справи а й еміграцію і то досить часто. При тім пишуть про емігрантів у таких провокаційних тонах, з таким безмежним нахабством, що годі тут переказати. Ось уже в кількох числах міститься балаканина п. Крушинського який так безпорадно і убого описує уєнерівщину. Ще честь п. Крушинському, що він хоч підписує свої твори повним прізвиськом, а от автор наклепу вміщеного в ч. 34 "Українського Голосу" під заголовком "Два чоботи-пара", так цей сховався за одну літеру "О" і почував себе безпечно, бо не доведеться, мовляв, відповідати за своє писання. Це дуже практично, хоч правда, не зовсім шляхетно, але зате цілком по націоналістичному, бо коли б підписувався повним іменем, то може б виявилось, що автор цього допису такий сильний націоналіст, такий завзятий українець, що ще вчора був у таборі Вренгеля сьогодні запалився любов'ю до "нецьки" і зразу же клепає на старих українських громадян.

В дописі п. О. від початку до кінця все наклепи, брехні на т. Микиту Шаповала та на його брата Миколу Шаповала, що працює у Франції і веде культурно-освітню та організаційну працю серед робітництва. Своєю діяльністю т. Шаповал не дає можливості вискочити наперед горлячам, щоб узяти криком верх над робітництвом. Звідси ненависть, яка виливається в наклепи та брехню. Це єдиний засіб, яким орудують горлячі, коли робітників не проймає сакраментальне слово "націо-налізм".

В дописі не вказано жадного конкретного факту, що саме злочинного чи шкідливого чи антигромадського зробили т. т. Шаповали. Смі загальні, безпідставні голі фрази, що свідчать про свідомий намір дописувача ошукати читачів дешевим коштом. Не дивуємося. Не дивуємося, що знаходяться аматори, які Геростратовим способом намагаються пролізти в знаменитості, але дивно, що є редактори органів "націоналістичної думки", які містять такий "захист національної гідності" і що на жаль інші національні організації не вкажуть цим "націоналістам" належного місця.

---ooooo---

х х
х

У німецькому Шлезьку цього літа підчас вибуху в копальнях вугля загинула ціла партія робітників-шахтарів. Зі 150 шахтарів залишилося в живих тільки три.

Нас три.

Нас чорні скиби вугляні засадили в темних нетрах... У темних нетрах качуки землі...

Із тих-сто п'ятдесят, що смерть назвали у копальнях, в блискучих, чорних, тяжких скибах.

Нас три лишилось, щоби узріть ще сонця світ, небес блакить, квітки в полях...

Червоний стяг.

Нас три.

Із тих-сто п'ятдесят, що чорні в чорних трунах сплять...

Нам ще лишилось іти до теїж чорної мети.

Нам не уникнути її.

Сьогодні ті,

А завтра ми,

А потім наші сини шукати будуть кусник хліба і смерть знайдуть.

Біками ми довбаєм скелі для тих, що там, що на горі де сухо й тепло.

У них на службі голод-цар. Бін нам у руки кайло дав з суворим приказом:

Довбай!

І ми дооб'яємо біками,
Учора ті...
Сьогодні ми...
А завтра нашії сини,
Та з тих, що гинуть під землею нас завжди лишиться хоч три...
Щоб не забули на горі про тих, що там у глибині...
Що їм лишилися месники...
Щоб честь для праці вимагати...
Скривавлений, щоб нести стяг,
Сьогодні ті,
А завтра ми,
А потім нашії сини...
Та завжди лишаться хоч-три, щоб нести прапор в боротьбі.

С.Г.

-XXXXXXXXXX-
OOO

З НАШОГО ЖИТТЯ І ПРАЦІ.

НА НОВІ ОРГАНІЗАЦІЙНІ РЕЙКИ.

У зв'язку з ухвалою Загальних Зборів Празького відділу УЕРС, яку було подано в числі четвертому "Українського Робітника" провадиться праця в напрямі зміни статуту переходу на нові організаційні рейки-Української Робітничої Спілки.

ОШАДНО-ПОЗИЧКОВА КАСА.

У неділю 10 серпня відбулися Установчі Збори Ошадно-Позичкової Каси. До правління Каси обрано: головою т. В. Мазурського, секретарем т. Арк. Животка, скарбником т. І. Найдуха, членами правління т. т. Н. Григориїва та О. Ісайчука.

Умови вступу до Ошадно-Позичкової Каси: 1. Членом Каси може бути кожний наш член що подасть заяву та внесе вписових кч. 5 та пай кч. 100. Пай може вноситися ратами протягом п'яти місяців.

Працю Ошадно-Позичкова Каса розпочала й має до розпорядження вже кілька сот кор. ч. Позичкові операції мають розпочатися з початку жовтня місяця.

Як Управа так і Правління Ошадно-Позичкової Каси закликає товаришів не відкладати й вступати в члени.

Всі інформації, щодо вступу а також щодо порядку видачі позичок можна діставати у секретаря Правління щодня в годинах 3-5 по пол., а також у скарбника що суботи від 5-6 год. по пол.

ІНФОРМАЦІЙНЕ БЮРО ПРАЦІ.

Згідно з ухвалою Управи з дня 31 серпня утворено Інформаційне Бюро Праці. Завданням Бюро є зібрати інформації про працю, інформувати товаришів про можливість здобути працю, зв'язуватися з тою пілля з фірмами та відповідними робітничими організаціями.

Бюро своє Бюро розпочало і закликає т. т. в свою чергу до помогти в переведенню ним своїх завдань негайною подачою до Бюро

го кожної інформації. Листовно інформації треба подавати на адресу: Прага III, Шежикова 4. III, Робітниче Інформаційне Бюро Праці.

ВИКЛАДИ.

Відповідно ухваленому плану розпочато лекції, які мають провадитися по неділях двічі на місяць.

У неділю дня 7 вересня відбулася лекція т. С. Довгаля на тему: "Політична сила робітництва". Дуже цікава своїм змістом та даною лекцією захопила собою слухачів і викликала живий обмін думок.

У неділю 21 вересня відбулася лекція т. К. Станіславського на тему: "Яким повинен бути робітничий професійний союз".

Темі лекцій що намічено надалі

1. "Фашизм та його соціальний зміст" - один виклад.
2. "Соціалізм" - п'ять викладів.
3. "Сучасний професійний рух" - три виклади.
4. "Селянські рухи" - три виклади.
5. "Робітництво як класа".
6. "Сорок років організованого життя і праці українського селянства та робітництва в Галичині".
7. "Українське робітництво в Галичині в сучасну пору".

ХРОНІКА.

СВЯТО І. ФРАНКА В ДВОРІ КРАЛЬОВІМ.

Дня 16 серпня заходами робітничого відділу у Дворі Кральовім відбулося свято пам'яті Ів. Франка.

Свято розпочалося вступним словом голови організації т. Бориса.

Цільний програм склався з таких точок:

1. т. Борисова чеською мовою прочитала реферат про життя Ів. Франка.

2. т. І. Григориїв сказав промову про "Значіння Ів. Франка".

3. т. П. М'ячужкова дуже гарно проспівала кілька українських народних пісень.

4. Деклямації, які було виконано членом відділу Шульцом, а також прихильницею гуртка москвофобів П.

Місцеве українське робітництво широко відгукнулося і відвідало свято, яке зробило на всіх присутніх дуже добре враження.

ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОЇ КООПЕРАЦІЇ В МОРАВСЬКІЙ ОСТРАВІ.

В неділю 7 березня 1930 р. о год. 3-ій по пол. заходами Українського Т-ва "Просвіта" в салі Лідового Дому відбувся день української кооперації з присвятою проф. М. Туган-Барановському.

Програм:

1. Яв Гутнік: - "Громада-чоловік великий" - декл. інж. В. Т.

2. "Садок вишневий..." нар. пісня та "Темна нічка" - нар. пісня, - хор.

3. "Проф. Туган-Барановський" - виклад інж. Гана.

4. "Раве та стогне..." нар. пісня, "Коло млина..." нар. пісня, - хор.

5. "Сучасний стан української кооперації та шляхи її розбудови" - виклад інж. П. Красновича.

6. Магир: "Хто я?" декл. В. Шпук.
7. Підгірянкa: "Чотири сторони світу" декл. В. Шпук.
8. Лисенко: "Та забілили сніги" - хор.

ЗАСУД РЕД. "ВПЕРЕД".

Дня 27 серпня ц.р. відбулася судова розправа проти ред. "Вперед" (літографований органі комуністів в Празі) якого було покликано до суду т. Довгалем за образу чести. Редакцію присуджено до карі в 200 кч. і зобов'язано опублікувати в найближчому числі відповідне спростовання.

ЗАСУД Л. КЛИМЕНКА.

Дня 4 вересня 1930 відбулася судова розправа проти Л. Клименка, якого було покликано до суду т. т. П. Багацьким, Н. Григорієм та М. Шаповалом за образу чести і наклепи, що було кинуте ним на вічу, яке відбулося 26 листопаду минулого року в помешканні Студенського Гому.

Л. Клименка засудили до карі в кч. 500 або 10 днів арешту та поряття судових витрат.

Адвокат Л. Клименка заявив вілклик.

НА УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЛЯХ.

ДОЛЯ ЗАСУДЖЕНИХ У ПРОЦЕСІ СВУ.

З Києва пишуть, що засуджених на процесі СВУ всіх випущено, тільки декого загнало до Москвіщини. Сфремів-у Ленінграді працює при Академії Наук. Чехівський має якусь посаду в Москві, Ніковський на волі у Києві, Черняхівська так само у Києві.

ВИБОРИ НА ВОЛИНІ І В ГАЛИЧИНІ.

У зв'язку з призначенням на 16 листопаду виборами в Галичині і на Волині відбуваються, як відповідь на особливий протипукаїнський терор наради українських партій про створення єдиного українського виборчого блоку.

ТОВАРИШІ!

СКОЛАДАЙТЕ ВНЕСКИ

НА ПРЕСОВИЙ ФОНД

"УКРАЇНСЬКОГО РОБІТНИКА".

ВІД ПРАВЛІННЯ ОБЩАДНО-ПОЗИЧКОВОГО Т-ВА
"ВЗАЄМОПОМІЧ".

Правління Общадно-Позичкового Т-ва "Взаємопоміч" закликає всіх товаришів вступати членами Т-ва.

Умови вступу:

1. Вписове Кч. 5.

2. Пай Кч. 100.

Пай може бути внесений ратами протягом п'яти місяців.

Кожний з товаришів мусить бути членом Общадно-Позичкового Т-ва.

Всі інформації товариші можуть дістати щодня від 5 до 6 год. вечора у секретаря правління - Прага III, Шейкієва 4. III.

Правління.

ТОВАРИШІ!

Згідно з ухвалою Управи закладено Інформаційне Бюро Праці. Управа звертається до всіх Товаришів, як у Празі так і на провінції подавати інформації про всі можливості здобуття праці.

Інформації просимо подавати негайно, як тільки хтс з товаришів довідається про будь яку чи то фізичну чи інтелектуальну працю.

Всі інформації треба подавати керівникові Бюро на адресу: Прага III, Шейкієва 4. III, або телефоном (від 3 до 6 год. вечора)

ч. 414-06.

Управа.

ГРОМАДСЬКИЙ СЕКРЕТАРІАТ

УКРАЇНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В ЧСР

1. дає українським емігрантам правні поради,
2. здобуває документи на побут,
3. видає різного роду інформації та посвідки,
4. допомагає культурно-просвітній праці українських організацій в ЧСР.

Урядкування відбувається з год. ІО до І4.

Прага ІІІ. Шехікова, ч. ІІІ.

НОВА КНИГА!

"ВІЛЬНА СПІЛКА".

Неперіодичний орган УПСР .

Збірник ІІІ.

Стор: 170
Ціна: Кч. 15.

Видає : Управа Правького відділу УРС.